04/02/2019

“Ο άνθρωπος είναι τοποθετημένος στο δρόμο ανάμεσα στον παράδεισο και στην κόλαση”

/ Γνώμες

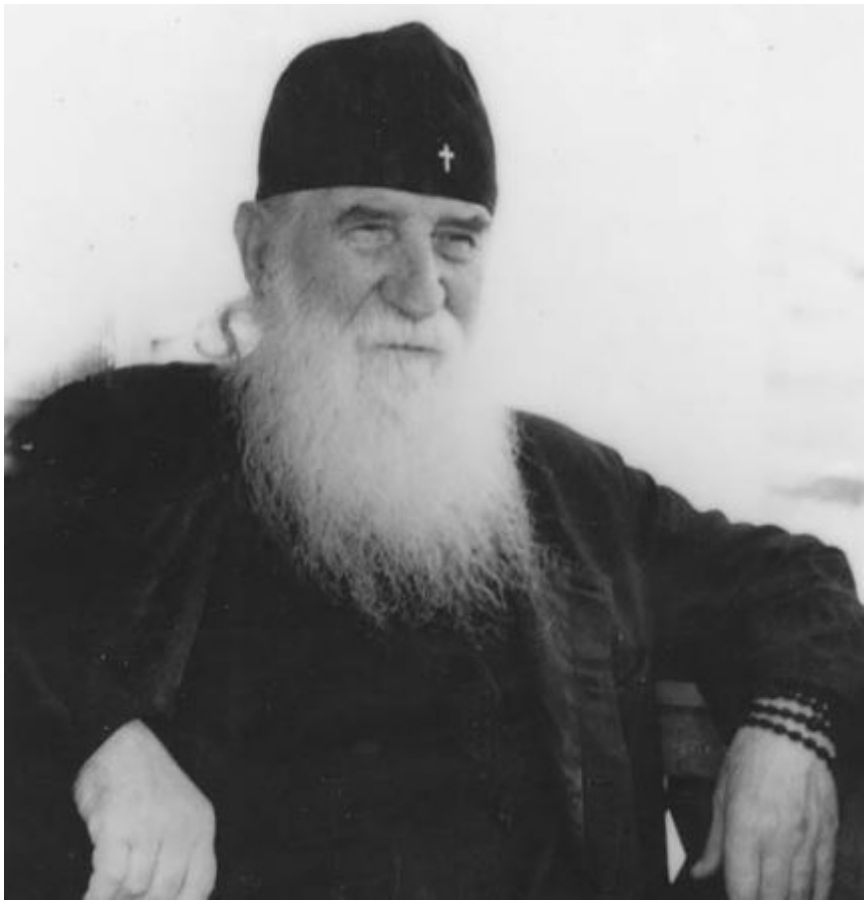

Ο άνθρωπος είναι τοποθετημένος στο δρόμο ανάμεσα στον παράδεισο και στην κόλαση, ανάμεσα στον Θεό και στο διάβολο. Κάθε σκέψη και λογισμός του ανθρώπου και κάθε αίσθησή του φέρνει λίγο την ψυχή ή στον παράδεισο ή στην κόλαση. Εάν είναι έλλογος (δηλ. κατά Θεόν) η σκέψη και ο λογισμός συνδέει τον άνθρωπο με τον Θεό Λόγο, τον Απερινόητο και Ακατάληπτο και αυτό για τον άνθρωπο ήδη είναι παράδεισος. Εάν όμως η σκέψη είναι χωρίς και κατά του Θεού Λόγου, τότε αναπόφευκτα συνδέει τον άνθρωπο με το παράλογο και το ανόητο, με το Διάβολο, και αυτό είναι ήδη κόλαση. Ό,τι ισχύει για τη σκέψη ισχύει και για την αίσθηση. Όλα λοιπόν αρχίζουν εδώ στη γη, και ο παράδεισος και η κόλαση του ανθρώπου. Η ζωή του ανθρώπου σ’ αυτό τον πλανήτη είναι ένα τεράστιο δρά¬μα: εδώ συνεχώς συγκρούονται το εφήμερο και το αιώνιο, το θνητό και το αθάνατο, το καλό και το κακό, τα του διαβόλου και τα του Θεού.

Είναι κατάρα η ανθρώπινη σκέψη, όταν δεν θέλει να μεταμορφωθεί σε προσευχή και να τελειωθεί με την προσευχή. Είναι αδιανόητο να υπάρχει σκέψη η οποία εμπρός στο μυστήριο των κόσμων δεν μεταβάλλεται σε προσευχητική ανάταση και διάθεση. Τίποτε δεν είναι πιο θαυμάσιο από τη σκέψη, η οποία εμπρός στη θέα των κόσμων του Θεού ασυναίσθητα εκχέεται σε προσευχή.

Σε κάθε γήινο υπάρχει κάτι το ουράνιο, σε κάθε φυσικό υπάρχει κάτι το υπερφυσικό. Στον κόκκο του σίτου υπάρχει ένα μέρος του ουρανού, γιατί ώσπου να γεννηθεί απορρόφησε μέσα του πολύ φως του ουρανού και θερμότητα και ανέμους. Κάτι από τ' αστέρια υπάρχει σε κάθε φυτικό, σε κάθε ορυκτό, σε κάθε ζωντανό οργανισμό αλλά ιδιαίτερα σε κάθε ανθρώπινο ον. Τα πάντα σ' αυτόν το γήινο κόσμο είναι στενά δεμένα με τον επουράνιο κόσμο. Είναι αναμφισβήτητη αλήθεια ότι η γη συγκρατείται από τον ουρανό και υπάρχει δια του ουρανού, η γη και όλα όσα υπάρχουν πάνω της. Η δίοδος του φυσικού στο υπερφυσικό και του υπερφυσικού στο φυσικό είναι πολύ μυστική και ανεξιχνίαστη και δεν υπόκειται σε κανένα έλεγχο ανθρώπινου ερευνητικού πνεύματος. Διαμέσου των αοράτων πρωτονίων και φωτονίων τελείται η μυστηριώδης διάχυση του υπερφυσικού στο φυσικό, του αόρατου στο ορατό. Και μέσα από τα μυστικά φωτόνια της ψυχής οι φωτεινές έλλογες ενέργειες του Θεού Λόγου διαχέονται στην ανθρώπινη ύπαρξη. Έτσι πράγματι δεν υπάρχουν στεγανά όρια μεταξύ υπερφυσικού και φυσικού, μεταξύ ορατών και αοράτων. Σε κάθε γήινο υπάρχει πολύς ουρανός.

Εκείνο που εξαρτάται από μας είναι να οικοδομήσουμε και να καλλιεργήσουμε μέσα μας ό,τι είναι αιώνιο και θεανθρώπινο, να αναπτύξουμε ως το άπειρο την αίσθηση και την επίγνωση της αιώνιας ζωής. Γι' αυτό εξάλλου και ο Θεός Λόγος «ενηνθρώπησεν», για να μας διδάξει πως μπορούν να αποκτήσουν οι άνθρωποι την αιώνια ζωή σ' αυτό τον εφήμερο κόσμο. Η πίστη μας δεν είναι παρά αδιάλειπτος αγώνας για την αιώνια ζωή, αδιάλειπτο μαρτύριο για την αιώνια ζωή (Α' Τιμ. 6, 12). Και η γη είναι πεδίο μάχης και μαρτυρίου για την αιώνια ζωή. Αυτή είναι η κλήση μας. Όποιος σκέπτεται διαφορετικά δεν είναι του Χριστού.

Γνώση και Πίστη! Ανάμεσά τους συνωθούνται αναρίθμητα βάσανα και κόποι του ανθρώπινου πνεύματος. Αν κάτι αποτελεί μόχθο για το ανθρώπινο πνεύμα, αυτό είναι η γνώση· μήπως άραγε όχι και η πίστη; Βεβαίως και αυτή. Εδώ ακριβώς βρίσκονται αναρίθμητοι ναυαγοί· αλλά και σωσμένοι. Και η γνώση και η πίστη έχουν φυσικά και λογικά την ίδια ισχύ. Στην ουσία της ολόκληρη η γνώση είναι βασισμένη πάνω στην πίστη. Στην πίστη ότι η συνείδησή μας είναι κάτι το υγιές, λογικό, φυσιολογικό και άξιο εμπιστοσύνης. Δεχόμαστε τον κόσμο έτσι, όπως μας τον παριστούν και παρουσιάζουν τα δικά μας όργανα της γνώσεως, και αυτό συμβαίνει γιατί έχουμε εμπιστοσύνη στην ανθρώπινη γνώση μας, που κατά τη φύση

της είναι και αόρατη και αψηλάφητη. Η πίστη, ως όργανο της γνώσεως, συλλαμβάνει ό,τι είναι για την αισθητή ανθρώπινη γνώση πάνω από τη νόηση και σύλληψη. Διαθέτει το δικό της οφθαλμό, ο οποίος βλέπει τα αόρατα. Βέβαια και το οπτικό πεδίο της πίστεως και η γνώση της πίστεως κινούνται μέσα σε περιορισμένα όρια. Και τότε αυτό που είναι υπερσύλληψιν καθίσταται ασύλληπτο. Εν¬τούτοις είναι προσφιλές, μαρτυρικά προσφιλές, στην ψυχή που πιστεύει και με χαρά ασπάζεται την επιταγή της φλογερής πίστεως του Τερτυλλιανού: Credo quia absurdum est, πιστεύω γιατί είναι παράλογο, ή μάλλον υπέρλογο και ασύλληπτο. Η γνώση για το Θεό είναι τόσο υπερλογική, ώστε συχνά φαίνεται παράλογη.

Μόνο ο νους που έχει καθαρθεί από τα πάθη και το σκοτάδι της αμαρτίας και έχει αγιασθεί με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος είναι σε θέση να αισθανθεί και να συλλάβει και να αγαπήσει αυτό που είναι άγιο, και να ζήσει δι’ αυτού και χάρη σ’ αυτό. Μόνο οι καθαροί μπορούν να γνωρίσουν τον Μόνο – Καθαρό. «Μακάριοι οι καθαροί τη καρδία, ότι αυτοί τον Θεόν όψονται». Πρώτα θα Τον δουν στο πρόσωπο των αγίων Του, γιατί ο Θεός «εν αγίοις επαναπαύεται». Και εκεί θα δουν και κάθε θειο δώρο, το οποίο έχει δοθεί σε κάθε πλάσμα του Θεού.

Έξω από τον Θεάνθρωπο Χριστό είμαι όλος θνητός, αισθάνομαι όλος «μηδέν ων». Πράγματι ο νους μου είναι στείρος και άγονος σαν ένα άπειρο «μηδέν» και όλος εγώ, με όλη μου την ψυχή και το σώμα και τη συνείδηση, ακατάπαυστα είμαι υπερφυσικά αλλά και φυσικά ένα ατελείωτο «μηδέν». Είμαι και φυσικά όλος «μηδέν», αφού κατά τη φυσική πλευρά της υπάρξεώς μου είμαι υποταγμένος στην εξουσία του θανάτου και της φθοράς. Εφόσον ο νους και η σκέψη η ανθρώπινη δεν λογοποιηθεί και χριστοποιηθεί, παραμένει οριστικά φανταστική «φρεναπάτη», και πρώτα γι’ αυτή την ίδια.

Η ανθρώπινη σκέψη είναι ανόητη, άφρων ώσπου να σωφρονισθεί, να λογοποιηθεί δια του Θεού Λόγου —του Κυρίου Ιησού Χριστού μέσα στην Εκκλησία Του—, ώσπου να καταστεί εκκλησιαστική, καθολική, αγία, κεχαριτωμένη, θεανθρώπινη.

Δεν υπάρχει μεγαλύτερο «άλγημα» (Έκκλ. 1, 18) και βάσανο από τη σκέψη, αυτή καθεαυτήν! Δεν υπάρχει μεγαλύτερη κόλαση από τη σκέψη μόνη στον εαυτό της και για τον εαυτό της, τελείως αποκομμένη από το Δημιουργό και Θεό της σκέψεως, τον Κύριο Ιησού Χριστό, τον Θεό Λόγο. Η ανθρώπινη σκέψη χωρίς τον Θεάνθρωπο Χριστό δεν μπορεί να αναγνωρίσει ούτε να επιγνώσει τον εαυτό της και τον κόσμο γύρω της. Και όταν φαντάζεται η σκέψη «ειδέναι τι, ουδέπω ουδέν έγνωκε καθώς δει γνώναι» (Α’ Κορ. 8, 2). Πράγματι όλη η ικανότητα της σκέψεως δεν βρίσκεται σ’ αυτή καθεαυτήν, αλλά στον Θεό Λόγο και προέρχεται από τον Θεό Λόγο, όπως λέει ο Απόστολος: «ουχ’ ότι ικανοί εσμεν αφ’ εαυτών λογίσασθαί τι ως εξ εαυτών, αλλ’ η ικανότης ημών εκ του Θεού» (Β ‘ Κορ. 3, 5). Σ ’ αυτό

έγκειται η λογικότητα και η λογική της σκέψεως, η θεία φρόνηση και το νόημά της. Χωρίς Αυτόν είναι πάντοτε άλογη φαντασία, άλογο κατασκεύασμα και τέρας, που συνεχώς περιστρέφεται μόνο του στις ερήμους της υπάρξεως, ώσπου τελικά να καταντήσει στα πέρατα του μη – είναι.

(Αγίου Ιουστίνου Πόποβιτς, Οδός Θεογνωσίας, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 1985,σσ,264-265, 268- 270,283- 284).